

Revisionens budgetberedning

Justeras:

LS 1104-0548

Inger Linge

Conny Andersson

Närvarande:

Revisionens budgetberedning

Inger Linge (M), ordf.

Conny Andersson (S), vice ordf.

Sven-Erik Kohlin (FP)

Majvi Andersson (S)

Övriga:

Anneli Lagebro

Agnetha Fohlström

Peter Freme, sekreterare

Revisorer

Peter Kockum (M)

Kenneth Strömberg (S)

Anmälda förhinder:

Michael Stjernström (KD)

§ 1 Utseende av protokollsjusterare

Att jämte ordföranden justera protokollet utsågs Conny Andersson.

§ 2 Budgetmedel till revisorskollegiet för år 2012 samt för planeringsåren 2013 och 2014

LS 1104-0548

Ärendet

Som underlag till Revisionens budgetberednings behandling av ärendet om budgetmedel till revisorskollegiet förelåg bilagda PM av den 1 april 2011 (se bilaga).

Revisionens budgetberedning ansluter sig till de bedömningar vilka framgår av nämnda promemoria.

Förslag till beslut

Revisionens budgetberedning föreslår landstingsfullmäktige

att för år 2012 fastställa revisorskollegiets budgetram, innefattande dels ett landstingsbidrag om 29,1 miljoner kronor samt en intäkt på totalt 3 miljoner kronor, vilken revisorerna äger rätt att debitera de landstingsägda bolagen,

att för planeringsåren 2013 och 2014 fastställa revisorskollegiets ram innefattande dels ett landstingsbidrag om 29,7 miljoner kronor respektive 30,3 miljoner kronor, dels för respektive planeringsår en intäkt om totalt 3 miljoner kronor, vilken revisorerna äger rätt att debitera de landstingsägda bolagen.

Vid protokollet

Peter Freme

Till
Revisionens budgetberedning

Revisionens budget 2011-2012 – konsekvenser av neddragningar

Revisorernas uppdrag

Landstingsrevisorerna granskar den verksamhet som bedrivs av landstingets nämnder och bolagsstyrelser. I revisionsuppdraget, som är det största i landet inom kommunal verksamhet, ingår granskning av verksamheter med en budgetomslutning på drygt 70 miljarder kronor.

Det uppdrag som de förtroendevalda revisorerna har (enligt KL) är att granska all verksamhet för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Det säger sig självt att 15 förtroendevalda med hjälp av 20-25 yrkesrevisorer med visst konsultstöd varje år inte kan vara ute i all verksamhet. För att genomföra revisionsuppdraget, och för att med säkerhet kunna uttala sig i ansvarsfrågan, måste revisorerna prioritera och planera sina revisionsinsatser utifrån en riskbedömning för att klargöra vilka de övergripande granskningsområden bör vara.

För att revisorerna ska kunna bedriva en tillräckligt väl underbyggd granskning och avge sitt uttalande i ansvarsfrågan måste revisionen tillförsäkras ett tillräckligt ekonomiskt utrymme. Fullmäktige svarar för att det finns tillräckliga medel för att genomföra revisionsuppdraget, men styr i övrigt inte revisionens arbete. Ett otillräckligt revisionsanslag försvagar revisionen. För att upprätthålla revisorernas oberoende har fullmäktige i SLL utsett en särskild budgetberedning som ska hantera budgeten för revisionen. Detta är av stor betydelse för revisorernas oberoende.

En förtroendevald revisor som bedömer att resurserna är otillräckliga för att genomföra uppdraget med ett tillräckligt underbyggt uttalande i ansvarsfrågan ska aktivt och tidigt uppmärksamma fullmäktige på detta och på konsekvenserna. Revisorerna kan också markera i revisionsberättelsen om de bedömer att revisionen inte har kunnat genomföras i tillräcklig omfattning för ett säkerställt uttalande i ansvarsfrågan. Ytterst kan en revisor överväga att frånträda uppdraget om revisorn bedömer att det inte finns förutsättningar att fullgöra uppdraget enligt lag, god revisionssed och reglemente.

Hur påverkas revisionens uppdrag av att verksamhet upphandlas?

Att verksamheter upphandlas och läggs ut på andra utförare t.ex. inom kollektivtrafiken har inte minskat behovet av kvalificerade revisioner av hur verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, styrning, avtalsuppföljning, upphandlingar, etc. Revisionens uppdrag är att granska hur nämnder/styrelser sköter styrningen och den interna kontrollen av den verksamhet man ansvarar för. För att verifiera att detta fungerar kan granskning ske även ute i verksamheten. Detta gäller oavsett om en verksamhet sköts i landstingskommunal eller annan regi.

I den nya upplagan av God revisionsed i kommunal verksamhet (framtagen av SKL:s revisionsdelegation) har förtydligats att de förtroendevalda revisorerna, för att kunna bedöma

2011-03-28

ändamålsenligheten, även har ett ansvar för att granska den verksamhet som bedrivs av externa utförare. (Granskningen omfattar dock inte entreprenörers organisation, ekonomi eller affärsförhållanden).

I detta fall spelar det därför egentligen inte någon roll om exempelvis SL kör tunnelbanan i egen regi eller genom en entreprenör. Omfattningen av granskningen blir i princip densamma. Granskningen av räkenskaperna påverkas inte heller i omfattning även om all verksamhet under en nämnd/styrelser är utlagd på entreprenörer eftersom kostnaderna ändå redovisas i landstingets räkenskaper. I stället för att granska den egna verksamhetens uppföljning och kontroll av kostnader och intäkter övergår granskningen till att granska hur avtal utformas och följs upp för att säkra intäkter och kostnader.

Jämförelser med andra

Jämförelser har skett med revisorernas anslag i Västra Götaland och Region Skåne inför fullmäktiges beslut i januari 2011. I båda regionerna bedrivs revisionen på ett annat sätt än i SLL. I Region Skåne lämnas *en* samlad revisionsberättelse som sammanfattar årets granskning för hela den landstingskommunala verksamheten. I SLL lämnas revisionsberättelser med underliggande årsrapporter för alla nämnder/styrelser. I Västra Götaland är omfattningen av verksamhetsrevisionen betydligt mindre, dvs. den del som framförallt syftar till att bedöma ändamålsenligheten. Antalet större granskningar (projekt) är ungefär hälften så många som i SLL. Det innebär att de förtroendevalda revisorerna inte får ett lika omfattande underlag för sin ansvarsprövning i de båda regionerna som revisorerna i SLL.

En jämförelse av revisorernas uppdrag med Stockholms stad resp. Göteborgs stad är därför mer relevant eftersom kontoren bedriver ett mer likartat revisionsarbete. Båda städerna har dock kvar den modell som tillämpades i SLL före 2005, dvs. bolagen debiteras för lekmanrevisionen. I Stockholms stad som har en budget på 27,7 mnkr faktureras bolagen ca 2,6 mnkr, dvs. totalt kostnader på 30,3 mnkr. Göteborgs stads revisorer har 2011 en budget på 24 mnkr. Därutöver faktureras bolagen ca 4 mnkr, dvs. totalt kostnader på 28 mnkr.

Före 2005 debiterades även bolagen i SLL för den granskning som utfördes av lekmanrevisorerna. Kostnaderna för denna del av revisionen belastar nu revisionens budget. Denna del motsvarade mellan 7 och 10 procent av det totala anslaget. Om bolagen hade debiterats under 2010 hade det motsvarat ca 2,5-3,5 mnkr i ytterligare intäkter.

Budget 2011 enligt beslutad nivå (32,1 mnkr)

En anpassning av Landstingsrevisorernas kostnader har gjorts med anledning av den hastigt minskade resursramen på 4,4 mnkr (ca 12,5 procent) jämfört med höstens planeringsföresättningar. Revisionens budget för 2011 är enligt fullmäktiges beslut i januari innevarande år 32,1 mnkr att jämföra med budgetberedningens förslag i augusti 2010 på 36,7 mnkr.

Antalet anställda kommer att minska med 3 medarbetare under våren 2011. En neddragning som ger full resultat effekt först 2012. En enhetschef kommer att gå i pension i slutet på året och ingen återbesättning planeras ske. Med anledning av detta har en anpassning av kontorsorganisationen påbörjats och antalet enheter/enhetschefer minskas från april 2011.

Den största delen av konsultkostnaderna avser s.k. projekt inom verksamhetsrevisionen men även fördjupningar inom den årliga revisionen. Dessa resurser har minskats drastiskt eftersom det är enda möjligheten att kortsiktigt anpassa kostnaderna. Utrymmet för att anlita kon-

2011-03-28

sulter och extern expertis för fördjupningar och projekt har därför minskats med ca 68 procent jämfört med 2010.

Arbete med planering av granskningsinsatser för 2011 pågår, men här kommer att krävas strikta prioriteringar. Detta påverkar bl.a. utrymmet för den frivilliga granskningen av landstingets miljöredovisning som inte planeras genomföras för 2011. Även under året identifierade behov av granskning av exempelvis affärsjuridiska oklarheter eller befarade oegentligheter, som kräver expert/konsultinsats, kommer att påverkas.

Detta kan accepteras under 2011. Men, på längre sikt är det nödvändigt att, som ett komplement till egna medarbetare, kunna anlita specialistkompetens för att vid behov kunna granska de olika områden som SLL ansvarar för. Detta eftersom det givetvis inte är möjligt att upprätthålla all typ av kompetens på 20-25 medarbetare i en allt mer komplex verksamhet. I gengäld är det viktigt att antalet medarbetare inte blir för lågt eftersom det är de anställda på revisionskontoret som svarar för kontinuiteten och kunskapen om organisationen och de enskilda nämndernas/styrelsernas verksamhet.

En samlad upphandling av konsulter för den årliga revisionen av landstingets nämnder har genomförts och omfattningen blir i princip densamma som tidigare. Revisionskontoret har sedan flera år upphandlat denna kompetens och det är inte möjligt att i ett kortare perspektiv klara denna granskning med nuvarande personal. Ett begränsat antal anställda genomför räkenskapsrevision och denna är begränsad till landstingsstyrelsen. För övriga enheter görs upphandling. Avtalen kommer att följa mandatperioden.

En upphandling av auktoriserade revisorer till flertalet av bolagen pågår enligt uppdrag i revisionsreglementet. Kostnaden för de auktoriserade revisorernas granskning finansieras direkt av respektive bolag.

Hysesavtalet för Landstingsrevisorernas lokaler gäller t.o.m. 2012-12.

Fortsatta neddragningar i budget 2012 (28,6 mnkr)

Den ekonomiska planeringsram som fanns med i budgetförslaget i landstingsfullmäktiges möte i januari 2011 skulle innebära en fortsatt neddragning med ytterligare 3,7 mnkr eller 8,1 mnkr på två år till 28,6 mnkr för 2012. Detta motsvarar en nominell minskning på 20 procent för perioden 2010 – 2012. Konsekvenserna av en fortsatt neddragning skulle innebära ytterligare minskning av anställd personal. Utrymmet för att anlita konsultstöd skulle vara fortsatt mycket lågt och eventuellt behöva minska ytterligare något jämfört med den redan låga nivån för 2011.

I ett sådant läge måste omDispositioner ske i syfte att säkerställa den årliga revisionen av alla granskningsobjekt. Med ett minskat antal anställda ökar andelen årlig revision för kvarvarande anställda och utrymmet för verksamhetsrevisionen minskar. Detta innebär i kombination med minskade resurser för konsultstöd att revisionen inte kan granska sådant som upphandlingar och avtalsstyrning, ersättningssystem, bidragshantering, miljöfrågor etc. där inslaget av substansgranskning kan vara resurskrävande. I ett längre perspektiv påverkar det givetvis även kvaliteten i granskningsinsatser inom viktiga områden där experter krävs.

Inom SLL är lekmanrevisionen i bolagen sedan år 2005 helt integrerad med övrig kommunal revision. Lekmanrevisionen i bolagen budgeteras inom revisionskontorets ram. Före år 2005 fakturerade revisionskontoret landstingets bolag för den revision som utfördes

2011-03-28

för lekmanarevisorernas räkning. Den del som tidigare fakturerades motsvarade mellan 7 och 10 procent av de totala intäkterna.

Ett alternativ är därför att återgå till att fakturera bolagen för lekmanarevisionen. Detta skulle innebära ytterligare intäkter på ca 3,0 mnkr som kan läggas till det landstingsbidrag som landstingsfullmäktige beslutar om. För SLL:s verksamhet som helhet innebär detta inga kostnadsreduceringar.

Bibehållen resursnivå i budget 2012 (32,1 mnkr)

En bibehållen resursnivå för 2012 på samma nivå som 2011, dvs. 32,1 mnkr, innebär i realiteten en minskning genom utebliven uppräknings/kompensation för kostnadsökningar. Även med en bibehållen resursnivå måste antalet medarbetare på sikt minska något för att kunna balansera behovet av konsultstöd och allmänt ökade kostnader. Jämfört med nivån för 2010 innebär det fortsatt hårda prioriteringar av granskningsinsatser, krav på annat sätt att arbeta och sättet att avrapportera granskningarna. Granskningarna måste hållas mer översiktliga alternativt att granskningarna smalnar av så att man väljer ut delar av ett område med risk för brister i kvaliteten. Även i detta alternativ kan komplettering av resurser ske genom att bolagen faktureras för lekmanarevisionen, men det leder som tidigare konstaterats inte till kostnadsreduceringar för SLL som helhet.

Slutsats

Den ekonomiska planeringsram som fanns med i budgetförslaget i landstingsfullmäktiges möte i januari 2011 på 28,6 föreslås ökas till 29,1 och att det förfarande som tillämpades i SLL före 2005 åter kan gälla. Den innebär att Landstingsrevisorerna debiterar bolagen för lekmanarevisorernas arbete, totalt en kostnad på ca 3,0 mnkr per år.

Det är väsentligt att fullmäktige ser till att det finns tillräckligt med medel för att revisorerna ska kunna genomföra det uppdrag som revisionen har enligt kommunallagen och som innebär att all verksamhet ska granskas varje år. En fortsatt minskning av revisionens resurser innebär givetvis att färre granskningar kan genomföras och därmed minskar underlaget för en bedömning.

Ett otillräckligt revisionsanslag försvagar revisionen. Ett otillräckligt anslag kan även innebära otillräckligt underlag för fullmäktiges ansvarsprövning av nämnder och styrelser. Verksamheternas kostnader i landstinget har ökat med drygt 30 procent 2005-2010 samtidigt som revisionens resurser ökat med 14 procent.

Vi förtroendevalda revisorer anser att den anpassning som skett av ramen 2011 innebär en nivå där uppdraget kan följas men där arbetssätt och avrapportering måste ses över. En fortsatt neddragning av revisorernas resurser riskerar dock att försvaga revisionens möjligheter att på ett tillräckligt sätt granska landstingets verksamheter för att erhålla underlag för våra bedömningar.

Peter Kockum
ordförande
Revisorskollegiet

Kenneth Strömberg
vice ordförande
Revisorskollegiet

(

(

(

(